

Hattfjelldal kommune Oppvekst og kultur

Deres ref.:

Vår ref.:
22/349

Saksbehandler:
Inga-Lill Sundset

Arkivkode:
FA-B02, TI-&13

Dato:
20.01.2022

Høringsuttalelse forslag til endringer i sameloven

Hattfjelldal kommune jobber i dag aktivt for å styrke samisk språk, kultur og samfunnsliv i alle kommunens virksomhetsområder. Kompetanse hevingstiltak og vedvarende styrking av de minste samiske språkene, herunder sørsamisk, krever stor innsats fra den samiske befolkningen og utdanningsinstitusjoner for å imøtekomme språkravene.

Det må samtidig settes i gang et arbeid for få økt status for spesielt sørsamisk. Gode rekrutteringsordninger i form av stipend og jobb etter utdanning foreslås brukt som virkemidler i denne prosessen. Det må komme statlige virkemidler inn på dette området slik at alle intensjoner i høringsnotatet oppfylles.

Sørsamisk er et av de mest utsatte språkene, og det kreves derfor ekstra tilrettelegging for å synliggjøre og utvikle sørsamisk. For at små kommuner som Hattfjelldal, Røyrvik, Snåsa og Røros skal bli i stand til å etterkomme dette, og stimulere til økt satsning på området, må det tilføres midler til arbeidet. Hattfjelldal kommune har særskilt søkelys på barn og unge. Det er derfor kritisk for kommunene at det tilbys samiskundervisning både lokalt og via fjernundervisning. Her har også kommunen et særlig fortrinn gjennom det å være vertskommune for Sørsamisk Kunnskapspark, og kan bidra til å sikre at flere elever får innfridd sine rettigheter til undervisning i og på samisk. For å få dette gjennomført, er det behov for økt kompetanse. Gjerne i samarbeid med Nord Universitet og Samisk høgskole, som vil sikre rekruttering av personell med samiskkompetanse innen alle samfunnsfunksjoner.

NOU Hjertespråket og høringsnotatet er ambisiøst, og krever at det stilles ressurser til rådighet for både kommune og kommune. Staten og Sametinget må i fellesskap legge til rette slik at alle punkter i NOU Hjertespråket oppfylles.

Hattfjelldal kommune støtter arbeidet med omlegging av samelovens språkregler. Kommunen mener det er spesielt viktig at følgende punkter følges opp i prosessen:

1. Differensiere regelverket slik at det blir enklere for kommuner å innlemmes i forvaltningsområdet, som vist i forslaget i høringsnotatet.
2. Det er viktig å ivareta utviklingen av de små samiske språkene. Det er for eksempel krevende for små kommuner å oversette store mengder informasjon til samisk, og det bør derfor gis støtte til ordninger hvor man i større grad samordner oversettelsesarbeidet mellom kommuner/offentlige aktører for å kunne ivareta kravet om informasjon og svar på samisk.
3. Det må gjennomføres kompetansehevingstiltak innenfor samisk språk, kultur og samfunnsliv i alle samfunnsledd som opplæring, helsevesen, utdanningsinstitusjoner m.m. Kompetansestipend bør i større grad være nasjonale ordninger for å sikre bedre rekruttering uavhengig av bostedsadresse og kommunale/fylkeskommunale prioriteringer.

4. Det bør gjøres en styrking av rekrutteringen av språkbrukere i alle samfunnsfunksjoner. Kommunenes mål og strategier for samisk språk bør innarbeides i tematisk kommunedelplan eller kommuneplanens samfunnsdel.
5. Barn og unge, samt personer med omsorgsbehov bør prioriteres. Siden språkressursene er begrenset bør opplæringstilbud til barn og unge styrkes for å sikre flere språkbrukere på sikt. I høringsnotatet er det henvist til forslaget til ny opplæringslov, men det er viktig at det i større grad samordnes for å sikre en mer helhetlig satsing på barn og unge. Det påpekes at offentlige aktører som NAV i møte med samiske brukere ikke bare bør fokusere på å innfri språkkrav, men også inneha samisk kulturkompetanse for å kunne gi likeverdige tjenester.
6. Det må stilles nødvendige økonomiske rammer til disposisjon til dette arbeidet. Sametinget forvalter midlene til tospråklighetstilskudd, men omfanget avhenger av årlige tildelinger over statsbudsjettet. Det er også behov for å se hvordan tilskuddsmodellen i større grad kan ta hensyn til styrking og utvikling av sør – og lulesamisk språk.

Med hilsen

Inga-Lill Sundset
kommunalsjef oppvekst og kultur

Dokumentet er elektronisk godkjent